

Γεωργική Σχολή Μεσσαράς

Τηλέφωνα επικοινωνίας: 2892031500, 2892031259
Έδρα: Αμπελούζος Ηρακλείου

Πρότυπη Γεωργική Σχολή

Η Γεωργική Σχολή της Μεσσαράς έχει συνεισφέρει στην εκμηχάνιση της γεωργίας, στην ορθή χρήση γεωργικών φαρμάκων για την καταπολέμηση των ασθενειών καρποφόρων δέντρων, της αμπέλου και βελτίωσε την εγχώρια Ζωϊκή παραγωγή υπογραμμίζει σε συνέντευξη στο ΚΡΗΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ, η Διευθύντρια της Γεωργικής Σχολής Μεσσαράς κυρία Μαρία Χαλκιαδάκη.

Ποιοί οι ιστορικοί σταθμοί της Γεωργικής Σχολής Μεσσαράς;

Το Πρακτικό Γεωργικό Σχολείο υφίσταται από το έτος 1920 όταν στο πλαίσιο της τότε κυβερνητικής προσπάθειας περί Γεωργικής ανάπτυξης της χώρας και με την αξιέπαινη πρωτοβουλία του Μοναστηριακού ταμείου Ηρακλείου και των αιμνηστων τοπικών τότε παραγόντων Μητροπολίτου Κρήτης Τίτου, Επισκόπου Γόρτυνας Βασιλείου και, Μιχαήλ Μανασσάκη πολιτευόμενου της περιφέρειας, ψηφίσθηκε ο Νόμος 2155 ΦΕΚ 79 της 7/04/1920 για την ίδρυση του Πρακτικού Γεωργικού Σχολείου στην Γόρτυνα Μεσσαράς Κρήτης, με σκοπό «την πρακτικήν γεωργικήν μόρφωσιν των νέων δια να καθίστανται ούτοι ικανοί να εκμεταλλεύονται τα ίδια αυτών κτήματα, να διεξάγωσι μικράς γεωργικάς επιχειρήσεις ή να αναλαμβάνωσιν επιστάσιαν ή υπηρεσίαν αρχιεργάτου εις οιαδήποτε γεωργικήν επιχείρισιν .../»

Σήμερα η ΕΠΑ.Σ Κρήτης αποτελεί σχολική μονάδα της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης που υπάγεται στον ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ και λειτουργεί με την εποπτεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με έδρα τον Αμπελούζο Ηρακλείου.

Το 1997 θεσμοθετήθηκε (Π.Δ. 70/1997) ως Τεχνική Επαγγελματική Σχολή (Τ.Ε.Σ) και ακολούθως μετατράπηκε, αρχικά σε Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο (Τ.Ε.Ε) Α' κύκλου (Ν. 2640/98) και αργότερα σε Επαγγελματική Σχολή (Ν. 3475/06) με

την ειδικότητα «ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ».

Ποιές οι συνθήκες λειτουργίας;

Οικονομικές

Με τον αναφερθέντα ιδρυτικό νόμο κανονίστηκαν και οι αντίστοιχες υποχρεώσεις του Κράτους και του Ιδρυτικού Μοναστηριακού Οργανισμού.

Ο Μοναστηριακός Οργανισμός ανέλαβε τις δαπάνες που αφορούσαν την ανέγερση όλων των κτηριακών εγκαταστάσεων του σχολείου, το δε Κράτος ανέλαβε την προμήθεια του αναγκαίου εξοπλισμού και την αμοιβή του δημοσιοϋπαλληλικού προσωπικού του Σχολείου. Οι υπόλοιπες δαπάνες για την συντήρηση και την λειτουργία του επιβάρυναν το Ειδικό Ταμείο του οποίου έσοδα ήταν τα παραγόμενα προϊόντα των παραχωρηθέντων κτημάτων του Μετοχίου της Αγίας Παρασκευής και του κτήματος Φωτεινόπουλου συνολικής έκτασης 1.400 περίπου στρέμματα.

Την οικονομική διοίκηση ανέλαβε πενταμελής Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο είχε τριχρόνη θητεία. Μετά την ίδρυση ακολούθησε η ανέγερση Διδασκτηρίου ευρύχωρου και πολυτελούς για την εποχή του.

Το έτος 1926 έγινε η εγκατάσταση του πρώτου Τεχνικού και Διοικητικού προσωπικού με την παραλαβή από τον πρώτο Διευθυντή του σχολείου κ. Ανδροκλή Ξανθουδίδη, των παραχωρηθέντων κτημάτων και των εγκαταστάσεων.

Φυσικοκοινωνικές

Το ξηροθερμικό κλίμα της περιοχής και η περιορισμένη δυνατότητα εξασφάλισης αρδευτικού νερού από υπόγεια νερά λόγω ύπαρξης αδιαπέραστου στρώματος μάργας για τα γεωτρήματα εκείνης της εποχής, οδήγησε τη σχολή να περιοριστεί στις ξηρικές καλλιέργειες όπως η ελιά για παραγωγή ελαιολάδου, τα σιτηρά, ψυχανθή για ζωτροφή, οινάμπελα και σουλτανίνα.

Το σχολείο, προκειμένου να επιτελέσει τον σκοπό του και να εφαρμόσει τα δεδομένα της γεωπονικής επιστήμης, αντιμετώπισε και κοινωνικά προβλήματα όπως την δυσπιστία των αγροτών για κάθε προτεινόμενη βελτίωση, το μικρό γεωργικό κλήρο την επιφυλακτική στάση τους απέναντι στο ίδρυμα και τέλος τις διαμορφωθείσες μετά τον πόλεμο συνθήκες όπως αστυφιλία και μετανάστευση που αποτέλεσαν τροχοπέδη στην λειτουργία του.

Παρά τις παραπάνω αναφερόμενες δυσκολίες το σχολείο μέσα από τις δράσεις του κατάφερε να ανατρέψει το αρνητικό κλίμα και να καθιερωθεί στην συνείδηση του αγροτικού κόσμου ως Κέντρο Αγροτικής Εκπαίδευσης της Κρήτης.

Ποιά η συμβολή της Σχολής στην αγροτική παραγωγή της Κρήτης;

Σε δύο κυρίως τομείς κινείται από την ίδρυση του το σχολείο, στον **πειραματικό** και στον **εκπαιδευτικό**.

Στον **Πειραματικό τομέα** ασχολήθηκε με την αποδεικτική και υποδειγματική εφαρμογή των δεδομένων της έρευνας. Αργότερα στο κτήμα ιδρύθηκε δαπάνη του δημοσίου, Παράρτημα του Ινστιτούτου Βελτιώσεως Φυτών Θεσσαλονίκης με αξιολογες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό, που μετονομάστηκε σε Σταθμό Γεωργικής Έρευνας Ηρακλείου ο οποίος βελτίωσε όχι μόνο τις ντόπιες ποικιλίες σιτηρών και ψυχανθών αλλά εισήγαγε και ξένες από τις οποίες μέσα από διαλογή διέδωσε τις επικρατέστερες και αποδοτικότερες. Το ίδιο έγινε με τα οπωροφόρα δένδρα και καλλωπιστικά φυτά.

Στον **εκπαιδευτικό τομέα** (δράση που συνεχίζεται και μέχρι σήμερα), ξεκίνησε το 1927 με την εκπαίδευση 50 μαθητών από Ηράκλειο και Λασιθί στο κλάδεμα της Ελιάς.

Το 1930-31 λειτούργησε με τακτικούς μαθητές (διετή φοίτηση) παράλληλα με το γεωργικό φροντιστήριο Δημοδιδασκάλων σε 5 εννεάμηνες εκπαιδευτικές σειρές και τις εκπαιδεύσεις βραχείας διάρκειας στην τυροκομία, μελισσοκομία, κλάδεμα ελιάς εμβολιασμούς οπωροφόρων κ.λ.π.

Το Σχολείο εισήγαγε και διέδωσε στην Μεσσαρά την εκμηχάνιση της γεωργίας. Γεωργικοί εκλυστήρες, θεριζοαλωνιστικές μηχανές, σκαπτικά κ.ά. έγιναν γνωστά από το Σχολείο.

Δίδαξε την χρήση των λιπασμάτων την καταπολέμηση εχθρών και ασθενειών αμπελιού, ελιάς καρποφόρων δένδρων και βελτίωσε την εγχώρια κτηνοτροφία με την διάδοση εκλεκτών φυλών.

Ποιοί μπορούν να φοιτήσουν και σε ποιές ειδικότητες;

Η πρόσληψη των τακτικών μαθητών γινόταν ανά δύο χρόνια λόγω ανεπάρκειας στεγαστικού χώρου αφού οι μαθητές ήταν εσωτερικοί. Αυτό συνεχίστηκε μέχρι το 1952 με διακοπή από 1941-1946 λόγω πολέμου, μετά ακολούθησαν 11 περίοδοι μονοετούς φοίτησης μέχρι το 1963 οπότε πλέον σταμάτησε η πρόσληψη τακτικών μαθητών.

Έκτοτε περιορίστηκε στις ταχύρρυθμες εκπαιδεύσεις και στην εκμετάλλευση των κτημάτων.

Από το 1969 τα κτήματα παραχωρούνται στο Σταθμό Γεωργικής Έρευνας Χανίων για διεξαγωγή έρευνας και το σχολείο λειτουργεί ως Κέντρο Γεωργικής εκπαίδευσης (ΚΕΓΕ), διατηρώντας την ονομασία της ίδρυσης του «Πρακτικό Γεωργικό Σχολείο Μεσσαράς», με κύριο έργο την οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης.

Τα προγράμματα αυτά, διάρκειας 100-300 ωρών απευθύνονται σε Νέους αγρότες, αγρότισσες και μέλη αγροτικών οικογενειών της περιοχής. Το θεματολόγιο των προγραμμάτων είναι σύμφωνο προς τη γενικότερη Εθνική - Κοινωνική Αγροτική πολιτική και απόλυτα προσαρμοσμένο στις ειδικές τοπικές συνθήκες από άποψη καλλιεργειών, περιβάλλοντος και τάσεων.

Για τη βελτίωση και αναβάθμιση των παρεχόμενων γνώσεων συνεργάζεται με όλες τις υπηρεσίες της Περιφέρειας που εμπλέκονται στον πρωτογενή τομέα με στόχο την πληρέστερη ενημέρωση των αγροτών σε όλα τα θεματικά πεδία που σχετίζονται με την κατεύθυνση της γεωργικής τους εκμετάλλευσης.

Η Σχολή σήμερα υπάγεται στον Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό ΕΛ.Γ.Ο - ΔΗΜΗΤΡΑ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι την τελευταία πενταετία υλοποιήθηκαν στην Γεωργική Σχολή Μεσσαράς περίπου 30 προγράμματα κατάρτισης Νέων Αγροτών σε θέματα Φυτικής παραγωγής, Ζωϊκής παραγωγής, Μελισσοκομίας και Ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων.

Παράλληλα, στις εγκαταστάσεις του (ΠΓΣ) Μεσσαράς λειτουργεί και η Επαγγελματική Σχολή Κρήτης (ΕΠΑ.Σ.) Κρήτης με ειδικότητα: «ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ & ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ».

Ο σκοπός της Σχολής είναι να προετοιμάσει τους μαθητές και τις μαθήτριες όλων των ηλικιών, μέσω ενός σύγχρονου συστήματος εκπαίδευσης, για μια σίγουρη επαγγελματική σταδιοδρομία σαν

τεχνίτες θερμοκηπιακών κατασκευών και καλλιεργειών, καλύπτοντας παράλληλα τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας σε ειδικευμένο προσωπικό στο δυναμικό χώρο των θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων.

Επιπλέον θα είναι δυνατή η δυναμική παρουσία τους και σε άλλους κλάδους του πρωτογενή τομέα μέσα από ειδικά προγράμματα εκπαίδευσης - κατάρτισης.

Η φοίτηση στη Σχολή είναι διετής και προβλέπεται η παροχή δωρεάν σίτισης και διαμονής ώστε να υπάρχει η δυνατότητα φοίτησης μαθητών από όλη την Ελλάδα.

Δικαίωμα εγγραφής, χωρίς εξετάσεις έχουν οι προαχθέντες στη Β' τάξη Επαγγελματικών ή Γενικών Λυκείων, Τ.Ε.Λ, Ενιαίων Λυκείων, Λ.Ε.Ν, Επ.Λ ημερήσιων και εσπερινών, με περίοδο εγγραφών από 1 έως 30 Ιουνίου και 1 έως 14 Σεπτεμβρίου.

Ποιό είναι το Πρόγραμμα εκπαίδευσης;

Τα μαθήματα που διδάσκονται είναι θεωρητικά και εργαστηριακά. Το ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών είναι εγκεκριμένο από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Η Σχολή εφαρμόζει ένα εξειδικευμένο πρόγραμμα θεωρητικής και εργαστηριακής εκπαίδευσης με σύγχρονες τεχνικές και μηχανήματα σε ένα περιβάλλον με άρτια υλικοτεχνική υποδομή.

Συγκεκριμένα για την πρακτική άσκηση των μαθητών η Σχολή διαθέτει πλήρως εξοπλισμένα και αυτοματοποιημένα θερμοκήπια στα οποία καλλιερ-

γούνται είτε υδροπονικά ή στο έδαφος όλα τα είδη των θερμοκηπιακών καλλιεργειών, εφαρμόζοντας σύγχρονες καλλιεργητικές τεχνικές, βιολογική παραγωγή, αξιοποίηση ήπιων μορφών ενέργειας και ορθές γεωργικές πρακτικές με στόχο την παραγωγή ασφαλών και ποιοτικών θερμοκηπιακών προϊόντων με σεβασμό στο περιβάλλον στον καταναλωτή και στην αειφορία της γης.

Η πρακτική άσκηση των μαθητών ολοκληρώνεται, στα εργαστήρια γεωργικής τεχνικής και μηχανημάτων, εδαφολογίας, λιπασματολογίας και φυτοπαθολογίας που διαθέτει η Σχολή. Με τη συνδρομή του έμπειρου εκπαιδευτικού προσωπικού της Σχολής, οι απόφοιτοι εισέρχονται στην αγορά εργασίας εφοδιασμένοι με γνώσεις και δεξιότητες σε σύγχρονες τεχνικές που αφορούν όλο το φάσμα της κατασκευής και λειτουργίας των θερμοκηπίων.

Με στόχο τη σφαιρική κατάρτιση των μαθητών στο χώρο της γεωργικής παραγωγής, οργανώνονται προγράμματα σεμιναριακού τύπου που απευθύνονται αποκλειστικά στους μαθητές της ΕΠΑ.Σ πάνω σε θέματα δένδροκομίας (αμπέλι - ελιά - εσπεριδοειδή), υποτροπικών φυτών, αρωματικών φυτών, φυτών μεγάλης καλλιέργειας (σιτηρά - ψυχανθή), μελισσοκομίας, μορφών καλλιέργειας (βιολογική, ολοκληρωμένη) και πιστοποίησης αγροτικών προϊόντων.

Επίσης δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα και στην πραγματοποίηση εκπαιδευτικών εκδρομών και επισκέψεων σε επιχειρήσεις, φορείς και υπηρεσίες συναφείς με τον πρωτογενή τομέα με στόχο την

επαφή των μαθητών με την επιχειρηματικότητα αλλά και την διεύρυνση του γνωστικού τους πεδίου.

Υπάρχει συνεργασία με άλλους Κρητικούς φορείς;

Πολύ σημαντική είναι η διασύνδεση της Σχολής με τα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα της Κρήτης έτσι ώστε το έργο που παράγεται σε αυτά να διαχέεται άμεσα προς τον αγροτικό κόσμο μέσω των εκπαιδευτικών προγραμμάτων της Σχολής.

Το τελευταίο διάστημα έχουν γίνει σημαντικά βήματα σε αυτή την κατεύθυνση. Έχει συναφθεί συνεργασία ανάμεσα στον ΕΛΓΟ- ΔΗΜΗΤΡΑ, το Πανεπιστήμιο Κρήτης, το Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο και το Ίδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας (ΙΤΕ) στο πλαίσιο του προγράμματος «Εμβληματική δράση για την έρευνα στον Αγροδιατροφικό Τομέα της Κρήτης, Τέσσερα Ιδρύματα Τέσσερα σημεία αναφοράς» του οποίου ένα μέρος των δράσεων θα υλοποιηθεί στην ΕΠΑ.Σ. Κρήτης. Τα παραδοτέα του έργου θα είναι πολύ χρήσιμα για την παραγωγή κηπευτικών, ελαιολάδου και αμπελοοινικών προϊόντων και θα αφορούν αντιμετώπιση των επιπτώσε-

ων της κλιματικής αλλαγής αλλά και την εφαρμογή γεωργίας ακριβείας.

Παράλληλα, η ΕΠΑ.Σ. ΚΡΗΤΗΣ συμμετέχει στο πρόγραμμα του ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΛΙΑΣ ΥΠΟΤΡΟΠΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΜΠΕΛΟΥΜ (Ι.ΕΛ.Υ.Α.): «Εξυπνα διαγνωστικά εργαλεία και βάση δεδομένων για την υποστήριξη της φυτοπροστασίας ακριβείας σε κηπευτικές καλλιέργειες της Κρήτης» το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Περιφέρεια Κρήτης και το ΕΣΠΑ.

Ποιές οι δυνατότητες των αποφοίτων της Σχολής;

Στους απόφοιτους μαθητές και μαθήτριες της Σχολής χορηγείται πτυχίο (επιπέδου 4), παρέχοντας τη δυνατότητα να απασχοληθούν στον ιδιωτικό τομέα σε μεγάλες θερμοκηπιακές επιχειρήσεις, σε εταιρείες κατασκευής θερμοκηπίων, σε αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις, Δημόσιους φορείς και οργανισμούς σε αντίστοιχες προς την ειδικότητα τους θέσεις ή να σταδιοδρομήσουν ως ελεύθεροι επαγγελματίες με προτεραιότητα ένταξης στα αναπτυξιακά προγράμματα. Επιπλέον, οι απόφοιτοι,

έχοντας όλα τα δικαιώματα των αποφοίτων των αντίστοιχων σχολείων της χώρας, έχουν τη δυνατότητα συνέχισης των σπουδών τους σε δημόσια και ιδιωτικά Ι.Ε.Κ.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Η Μαρία Χαλκιαδάκη από το 2011 έχει αναλάβει ως Διευθύντρια στην ΕΠΑ.Σ. Κρήτης και υπεύθυνη λειτουργίας του Πρακτικού Γεωργικού Σχολείου (Π.Γ.Σ.) Μεσσαράς, έχοντας την ευθύνη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης Νέων Αγροτών και βραχυχρόνιων εκπαιδευτικών σεμιναρίων. Από το 1998 υπηρετεί στην αρχικά ΤΕ.Σ. αργότερα Τ.Ε.Ε. και σήμερα ΕΠΑ.Σ. Κρήτης με ειδικότητα «Θερμοκηπιακών Κατασκευών και Καλλιεργειών» του ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ» εποπτείας ΥΠ.Α.Α.Τ.

Είναι Γεωπόνος ΠΕ Φυτικής Παραγωγής, μιλά Ιταλικά, Αγγλικά και έχει προϋπηρεσία στην Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Ηρακλείου στην καταπολέμηση του δάκου της ελιάς για έξι περιόδους και στο Πρόγραμμα καταπολέμησης φυλλοξήρας Κρήτης για τρία χρόνια.

